

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A
PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: SILVICULTURĂ

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ** al cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară tehnologiei. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activității didactice
- Conducerea și monitorizarea procesului de învățare
- Evaluarea activităților educaționale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

2. TEMATICA DE SPECIALITATE. COMPETENȚE SPECIFICE

TEMATICA DE SPECIALITATE

TEMA 1. Organizarea structurală a ecosistemului forestier

- 1.1. Pădurea ca ecosistem
- 1.2. Procese de nivel ecosistemic
- 1.2.1. Regenerarea naturală a pădurii

- 1.2.2. Constituirea stării de masiv
- 1.2.3. Creșterea și dezvoltarea pădurii
- 1.2.4. Eliminarea naturală în pădure
- 1.2.5. Succesiunea vegetației forestiere
- 1.3. Caracteristicile structurale și calitative ale arboretului

TEMA 2. Îngrijirea și conducerea pădurii

- 2.1 Scopul și necesitatea lucrărilor
- 2.2 Etapele și stadiile de dezvoltare ale arboretelor
- 2.3 Importanța lucrărilor de îngrijire
- 2.4 Degajările și depresajul
- 2.5 Curățirile
- 2.6 Răriturile
- 2.7 Lucrări de îngrijire cu caracter special

TEMA 3. Regimuri și tratamente silvice

- 3.1. Tratamentul tăierilor rase
- 3.2. Tratamentul tăierilor succesive (uniforme)
- 3.3. Tratamentul tăierilor progresive (în ochiuri)
- 3.4. Tratamentul codrului grădinărit
- 3.5. Tratamentul codrului cvasigrădinărit
- 3.6. Tratamente în regim de crâng

TEMA 4. PEPINIERE FORESTIERE

- 4.1. Alegerea terenului pentru înființarea pepinierii
- 4.2. Organizarea terenului în pepinieră
- 4.3. Pregătirea terenului și lucrări de ameliorare a solului pentru culturi în pepinieră
- 4.4. Tehnologia culturilor în pepinieră: metode și scheme de semănat, adâncimea și epoca de semănat,
- 4.5. Lucrări de îngrijire a culturilor în pepinieră
- 4.6. Scosul, sortarea, păstrarea, ambalarea și transportul puieților
- 4.7. Organizarea lucrărilor în pepinierele forestiere

TEMA 5. ÎMPĂDURIRI

- 5.1. Clasificarea lucrărilor de împădurire
- 5.2. Alegerea și asocierea speciilor pentru culturi forestiere
  - 5.2.1. Principii și criterii de alegere a speciilor
  - 5.2.2. Compoziții și scheme de împădurire
- 5.3. Metode de împădurire
- 5.4. Evaluarea reușitei împăduririlor și recepția lucrărilor de împădurire
- 5.5. Îngrijirea culturilor forestiere
  - 5.5.1. Îndepărtarea vegetației copleșitoare
  - 5.5.2. Revizui și completări
  - 5.5.3. Rărirea culturilor
  - 5.5.4. Receparea culturilor

STAȚIUNI FORESTIERE

TEMA 1. Caracterizarea elementelor componente ale stațiunii forestiere

- 1.1. Roca și materialul parental determinant de sol și component stațional
- 1.2. Relieful, determinant ecologic fundamental al stațiunii forestiere
- 1.3. Climatul, component ecologic al stațiunii forestiere
- 1.4. Solul, component de natură fizico-geografică și ecologică al stațiunii forestiere

EXPLOATAREA PĂDURILOR

TEMA 1. Procesul de producție de bază al exploatării lemnului

- 1.1 Recoltarea lemnului
  - 1.1.1. Structura procesului de recoltare a lemnului

- 1.1.2. Doborârea arborilor
- 1.1.3. Fasonarea arborilor
- 1.1.4. Unelte și utilaje folosite la recoltarea arborilor
- 1.1.5. Norme de securitate și sănătate în muncă la recoltarea lemnului
- 1.2. Colectarea lemnului
  - 1.2.1. Structura procesului de colectare a lemnului
  - 1.2.2. Mijloace de colectare a lemnului
  - 1.2.3. Linii de colectare a lemnului
  - 1.2.4. Reguli silvice ce trebuie respectate la colectarea lemnului
  - 1.2.5. Norme de securitate și sănătate în muncă la colectarea lemnului
- 1.3. Lucrări în platforma primară
  - 1.3.1. Organizarea platformelor primare
  - 1.3.2. Operații executate în platformele primare
  - 1.3.3. Norme de securitate și sănătatea muncii în platforme primare
- 1.4. Încheierea procesului de producție al exploatarei lemnului
  - 1.4.1. Protejarea semințșului și a arborilor nemarcați
  - 1.4.2. Curățirea parchetelor de resturi de exploatare
  - 1.4.3. Reprimirea parchetelor

COMPETENȚE SPECIFICE

- Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;
- Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/ modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- Dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.

2. Curriculumul școlar:

a) elemente componente (curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învățării – evaluării la discipline/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;

3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.

4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.

5. Metode și procedee de predare-învățare:

a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;

- b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
- c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;
- d) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări;
- 6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
  - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
  - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
- 7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri și expoziții, agenți economici (descriere și condiții de utilizare);
- 8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecții; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile, vizitele și excursiile etc.).
- 9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională;
  - a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
  - b) metode și tehnici de evaluare;
  - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
  - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
  - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
  - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
- 10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții).
- 11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
- 12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Achimescu, R., s.a., 1999: Cartea pădurarului - cap. 121, Editura Didactică și Pedagogică, București
2. Achimescu, C., 1999: Exploatarea lemnului si valorificarea produselor accesorii ale pădurii , Editura Didactică și Pedagogică, București
3. Ciubotaru, A., 1998: Exploatarea pădurilor, Editura Lux Libris, Brașov
4. Damian, I., 1979: Împăduriri, Editura Didactică și Pedagogică, București
5. Decei, I, s.a., 1985: Amenajarea și exploatare pădurilor, Editura Didactică și Pedagogică, București
6. Dobos, V, s.a., 1997: Silvicultură si tehnica culturilor silvice, Editura Didactică și Pedagogică, București
7. Florescu, Gh., 1994: Împăduriri, Tipografia Universității Transilvania, Brașov
8. Florescu, I. I., 1981: Silvicultură, Editura Didactică și Pedagogică, București
9. Florescu, I, Nicolescu, N., 1996: Silvicultură (vol. I), Editura Lux Libris, Brașov
10. Florescu, I, Nicolescu, N., 1997: Studiul pădurii, Editura Universității Transilvania, Brașov
11. Furnică, N, Beldeanu, E., 1985: Exploatarea pădurilor cu elemente de industrializare a lemnului, Editura Ceres, București
12. Milesu, I, Alexa, A., 1982: Economie forestieră, Editura Ceres, București
13. Stănescu, V., 1979: Dendrologie, Editura Didactică și Pedagogică, București
14. *** 1999: Norme pentru evaluarea masei lemnoase destinată exploatării, Ministerul Mediului, București
15. *** 1988: Norme pentru alegerea și aplicarea tratamentelor, 1988
16. *** 1987 Îndrumări tehnice pentru compoziții, scheme si tehnologii de regenerare a pădurilor, Ministerul Silviculturii, București
17. *** 1986: Norme tehnice pentru îngrijirea si conducerea arboretelor, 1999
18. *** Ord. 562 din 5. 09. 1991 - Îndrumări tehnice pentru efectuarea controlului anual al regenerării
19. *** Regulamentul privind organizarea si desfășurarea licitațiilor pentru vânzarea masei lemnoase

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iași, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
3. Carcea I.M., Consultanță și consiliere educațională, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005
4. Cucos, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iași, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
6. Crețu, C., Curriculum diferențiat și personalizat, Editura „Polirom”, Iași, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreț, I., Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E., Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, București, 2006

10. Joița, E., Eficiența instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
11. Lisievici P., Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea școlară, Editura „Meteor”, București, 2006
13. Neacșu, I., Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, București, 1996
15. Nițucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreț, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, București, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialității – discipline tehnice și tehnologice, Editura „Polirom”, Iași, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialității, Editura „Gh. Asachi”, Iași, 2002
19. Oprea C.L., Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

20. Petty G., Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, București, 1999
24. Tomșa, G., Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25. *** Curriculum național aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”.